

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2004 M. GRUODŽIO 23 D.
ĮSAKYMO NR. V-948 „DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 51:2004 „GYDYTOJAS
PULMONOLOGAS. TEISĖS, PAREIGOS, KOMPETENCIJA IR ATSAKOMYBĖ“ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2018 m. birželio 11 d. Nr. V-692
Vilnius

1. P a k e i ĉ i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 23 d. įsakymą Nr. V-948 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 51:2004 „Gydytojas pulmonologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 51:2018 „GYDYTOJAS PULMONOLOGAS“
PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 51:2018 „Gydytojas pulmonologas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.“
2. N u s t a t a u, kad:
 - 2.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymuose nuoroda į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 23 d. įsakymą Nr. V-948 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 51:2004 „Gydytojas pulmonologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ reiškia nuorodą į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 23 d. įsakymą Nr. V-948 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 51:2018 „Gydytojas pulmonologas“ patvirtinimo“;
 - 2.2. šis įsakymas įsigalioja 2018 m. rugpjūčio 1 d.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2004 m. gruodžio 23 d. įsakymu
Nr. V-948
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. V-692 redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 51:2018 GYDYTOJAS PULMONOLOGAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 51:2018 „Gydytojas pulmonologas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) reglamentuoja gydytojo pulmonologo teises, pareigas ir kompetenciją.

2. Lietuvos medicinos norma privaloma visiems gydytojams pulmonologams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Gydytojas pulmonologas** – medicinos gydytojas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo pulmonologo profesinę kvalifikaciją.

3.2. **Gydytojo pulmonologo praktika** – teisės aktų reglamentuojama gydytojo pulmonologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūra, apimanti kvėpavimo organų ligų profilaktiką, diagnostiką, gydymą ir medicininę rehabilitaciją, taip pat kitų organų tuberkuliozės gydymą.

3.3. **Pulmonologija** – medicinos mokslų šaka, tirianti kvėpavimo sistemos organų anatomiją, fiziologiją ir ligas.

3.4. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Gydytojo pulmonologo profesinė kvalifikacija įgyjama baigus universitetines medicinos studijas ir pulmonologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo pulmonologo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.

5. Teisę verstis gydytojo pulmonologo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs gydytojo pulmonologo profesinę kvalifikaciją ir turintis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią medicinos praktikos licenciją verstitis medicinos praktika pagal gydytojo pulmonologo profesinę kvalifikaciją.

6. Gydytojas pulmonologas verčiasi gydytojo pulmonologo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti pulmonologo paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir gydytojas pulmonologas.

7. Gydytojas pulmonologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais bei socialiniais darbuotojais.

8. Gydytojas pulmonologas vadovaujasi gydytojo pulmonologo praktiką, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS

TEISĖS

9. Gydytojas pulmonologas turi teisę:

- 9.1. verstis gydytojo pulmonologo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 9.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;
 - 9.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
 - 9.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 9.5. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;
 - 9.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;
 - 9.7. gauti darbai būtina informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
10. Gydytojas pulmonologas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

11. Gydytojas pulmonologas privalo:

- 11.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
- 11.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją kvalifikuotai tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;
- 11.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siūsti pacientą konsultuotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;
- 11.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais, dalyvaujančiais atliekant tyrimo, diagnostikos ir gydymo veiksmus;
- 11.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;
- 11.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudai suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;
- 11.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomąsias sveikatos programas;
- 11.8. laikytis sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;
- 11.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
- 11.10. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;
- 11.11. tvarkyti gydytojo pulmonologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
- 11.12. paaiškinti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos aplinkybes Sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;
- 11.13. naudoti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;
- 11.14. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

12. Gydytojo pulmonologo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs gydytojo pulmonologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas, dirbdamas gydytoju pulmonologu bei nuolat tobulindamas kvalifikaciją ir domėdamasis nuolatine mokslo ir praktikos pažanga.

13. Gydytojas pulmonologas turi žinoti:

- 13.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;
- 13.2. medicinos statistikos pagrindus;
- 13.3. sveikatos draudimo pagrindus;

- 13.4. sveikatos teisės pagrindus;
- 13.5. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis.
14. Gydytojas pulmonologas turi išmanyti:
 - 14.1. saugos darbe reikalavimus;
 - 14.2. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;
 - 14.3. bendruosius sveikatos priežiūros organizavimo principus;
 - 14.4. pagrindinius slaugos reikalavimus;
 - 14.5. bendruosius pulmonologinės pagalbos organizavimo principus;
 - 14.6. kvėpavimo organų ligų epidemiologiją, patogenezę, etiologiją, klasifikaciją, rizikos veiksnius, simptomatiką, diagnostikos ir gydymo metodus, jų indikacijas ir kontraindikacijas, profilaktikos principus;
 - 14.7. dirbtinės plaučių ventiliacijos principus;
 - 14.8. vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją;
 - 14.9. kvėpavimo organų ligomis sergančių asmenų medicininės reabilitacijos principus;
 - 14.10. įrodymais pagrįstos medicinos principus, metodinių rekomendacijų taikymą praktikoje.
15. Gydytojas pulmonologas turi gebėti:
 - 15.1. dirbti savarankiškai ir (ar) komandoje su kitais specialistais;
 - 15.2. surinkti ir įvertinti anamnezę ir objektyviai iširti pacientą;
 - 15.3. įvertinti krūtinės ląstos radiologinius duomenis (rentgenogramą, kompiuterinę tomogramą);
 - 15.4. įvertinti krūtinės ląstos radiologinių tyrimų bei branduolinės medicinos tyrimų (perfuzinės ir ventiliacinės plaučių scintigrafijos, plaučių kraujagyslių angiografijos, krūtinės ląstos organų magnetinio rezonanso tomografijos ir kt.) rezultatus;
 - 15.5. įvertinti bronchų sekreto, bronchoalveolinio lavažo skysčio, skreplių ir krūtinplėvės skysčio, bronchų, krūtinplėvės, plaučių, tarpuplaučio darinių ir limfmazgių audinio mikrobiologinio, citologinio, imuninio bei histologinio tyrimo rezultatus;
 - 15.6. atlikti ir įvertinti kvėpavimo sistemos organų funkcijos tyrimus: spirometriją, bronchodilatacinius, bronchų provokacinius, fizinio krūvio mėginius; išmatuoti ir įvertinti plaučių tūrius (kūno pletizmografijos, azoto iškvėpimo, helio praskiedimo metodais), kvėpavimo takų pasipriešinimą ir pralaidumą, plaučių mechanines savybes, dujų difuziją, kvėpavimo raumenų jėgą, transdiafragminį slėgį, rinometriją, pikmetriją, FeNO (azoto oksido koncentraciją iškvėpiamame ore);
 - 15.7. atlikti krūtinės ląstos organų ir krūtinplėvės ertmės, diafragmos, viršraktikaulinių limfmazgių, galūnių giliųjų venų (dėl trombozės) ultragarsinį tyrimą; krūtinplėvės, diafragmos ir plaučių elastografiją;
 - 15.8. standžiu ir lanksčiu bronchoskopu atlikti diagnostinę ir gydomąją bronchoskopiją bei susijusias procedūras (intubaciją, bronchų, plaučių, tarpuplaučio darinių ir limfmazgių biopsiją, bronchoalveolinį lavažą, kvėpavimo takų stentavimą, endobronchinę koaguliaciją, kriobiopsiją ir kriodestrukciją, brachiterapiją, termoabliaciją, lazerio terapiją, elektromagnetinę navigaciją, bronchinių vožtuvų ar spiralių plaučiuose implantaciją, tracheostominio bei intubacinio vamzdelio keitimą);
 - 15.9. lanksčiu endoskopu atlikti perstemplinę tarpuplaučio darinių ir limfmazgių, kairiojo antinksčio, kepenų darinių endosonoskopiją ir biopsiją;
 - 15.10. atlikti tracheostominio vamzdelio keitimą, tracheostomos angos stento implantavimą ir keitimą;
 - 15.11. atlikti krūtinplėvės ertmės punkciją, drenavimą, transtorakalinę krūtinplėvės biopsiją, pleurodezę, tarpšonkaulinių nervų blokadą ir kitas susijusias procedūras;
 - 15.12. atlikti torakoskopiją, krūtinplėvės biopsiją, krūtinplėvės sąaugų suardymą, torakoskopinę plaučio biopsiją;
 - 15.13. atlikti transtorakalinę plaučių audinio ir tarpuplaučio darinių, minkštųjų krūtinės audinių, viršraktikaulinių limfmazgių biopsiją su elektromagnetine navigacija ar be elektromagnetinės navigacijos; transtorakalinę krūtinplėvės ir plaučių darinių termoabliaciją;
 - 15.14. atlikti perkutaninę arterijos punkciją bei kaniuliaciją, centrinės venos kateterizaciją, paimti arterinį kraują ir įvertinti kraujo dujų sudėtį; atlikti kapnografiją;
 - 15.15. skirti ir vykdyti gydymą deguonimi, nuolatinio teigiamo slėgio neinvazinę ir invazinę plaučių ventiliaciją, elektrinę ar elektromagnetinę kvėpavimo raumenų ar nervų stimuliaciją; kvėpavimo raumenų miografiją, invazinį anglies dvideginio pašalinimą, mechaninį kosulio asistavimą;
 - 15.16. atlikti ir įvertinti respiracinę poligrafiją, polisomnografiją, mieguistumo ir budrumo tyrimą;
 - 15.17. vykdyti trumpalaikę pacientų sedaciją;
 - 15.18. skirti ir vykdyti enterinę ir parenterinę mitybą;
 - 15.19. minkštu kateteriu kateterizuoti šlapimo pūslę;
 - 15.20. vykdyti gyvybinių funkcijų stebėjimą (monitoravimą);
 - 15.21. atlikti alerginius odos mėginius, tuberkulino mėginį ir įvertinti jų rezultatus;
 - 15.22. diagnozuoti kvėpavimo sistemos organų ligas (taip pat ir tuberkuliozę, plaučių, krūtinplėvės ir tarpuplaučio navikus, kvėpavimo sutrikimus miegant);
 - 15.23. gydyti kvėpavimo sistemos organų ligas (skirti chemoterapiją, biologinę, taikinių terapiją, imunoterapiją, antikoaguliacinę terapiją, trombolizę, fibrinolizę, hormonoterapiją, ląstelių terapiją);
 - 15.24. atlikti dešinėsios širdies pusės kateterizaciją ir įvertinti duomenis;

- 15.25. sudaryti paciento kvėpavimo sistemos ištyrimo prieš operaciją ir po operacijos bei gydymo planą;
- 15.26. sudaryti ir vykdyti individualų kvėpavimo organų liga sergančio asmens medicininės reabilitacijos planą, naudoti ilgalaikės kvėpavimo priežiūros priemones;
- 15.27. nustatyti plaučių ir širdies-plaučių transplantacijos indikacijas ir rengti tam pacientus, stebėti ir gydyti juos po plaučių ir širdies-plaučių transplantacijos.
16. Gydytojas pulmonologas pagal savo kompetenciją turi diagnozuoti ir gydyti šio punkto papunkčiuose nurodytas ligas (kodai pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM):
- 16.1. ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijas, J00–J06;
- 16.2. gripą ir pneumoniją, J09–J18;
- 16.3. kitas ūmines apatinių kvėpavimo takų infekcijas, J20–J22;
- 16.4. kitas viršutinių kvėpavimo takų ligas, J30–J39;
- 16.5. lėtinės apatinių kvėpavimo takų ligas, J40–J47;
- 16.6. išorinių veiksnių sukeltas plaučių ligas, J60–J70;
- 16.7. kitas kvėpavimo takų ligas, daugiausia pažeidžiančias intersticinį audinį, J80–J84;
- 16.8. pūlingas ir nekrozinės apatinių kvėpavimo takų būklės, J85–J86;
- 16.9. kitas pleuros ligas, J90–J94;
- 16.10. kvėpavimo sutrikimą po gydymo procedūrų, neklasifikuojamą kitur, J95;
- 16.11. kvėpavimo nepakankamumą, neklasifikuojamą kitur, J96;
- 16.12. kitus kvėpavimo sutrikimus, J98;
- 16.13. kvėpavimo sistemos sutrikimus sergant ligomis, klasifikuojamomis kitur, J99;
- 16.14. tuberkuliozę, A15, A16, A19;
- 16.15. mikobakterijų sukeltą plaučių infekciją, A31.0;
- 16.16. plaučių aktinomikozę, A42.0;
- 16.17. plaučių nokardiazę, A43.0;
- 16.18. dėl žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) sukeltos ligos išsivysčiusią infekciją ir parazitų sukeltą ligą,
- B20;
- 16.19. plaučių kandidozę, B37.1;
- 16.20. aspergiliozę, B44;
- 16.21. kvėpavimo organų tuberkuliozės pasekmes, B90–B94;
- 16.22. bronchų ir plaučių piktybinius navikus, C34;
- 16.23. krūtinplėvės mezoteliomą, C45.0;
- 16.24. kvėpavimo sistemos gerybinius navikus, D14.1–D14.4, D15.2–D15.9, D16.7, D17.4, D19.0;
- 16.25. vidurinės ausies ir kvėpavimo bei krūtinės ląstos organų neaiškios ar nežinomos eigos navikus,
- D38.0–D38.6;
- 16.26. sarkoidozę, D86;
- 16.27. cistinę fibrozę, E84;
- 16.28. didelio laipsnio nutukimą su alveolių hipoventiliacija, E66.2;
- 16.29. miego sutrikimus, G47;
- 16.30. plaučių emboliją, plautinę širdį, kitas plaučių kraujotakos ligas, I26–I28;
- 16.31. įgimtas plaučių formavimosi ydas, Q33;
- 16.32. kraujavimą iš kvėpavimo takų, kosulį, dusulį, gerklės ir krūtinės skausmą, simptomus ir požymius, susijusius su kraujotakos ir kvėpavimo sistemomis, R04–R07, R09;
- 16.33. kitų ir nepatikslingų krūtinės ląstos organų sužalojimą ir kitus krūtinės ląstos sužalojimus, S27–S29;
- 16.34. transplantuotų plaučių ir širdies nepakankamumą bei atmetimą, T86.3;
- 16.35. transplantuoto plaučio nepakankamumą ir atmetimą, T86.81;
- 16.36. kitus patikslingus ekstrapiramidinius judesių sutrikimus, G25.8;
- 16.37. tuberkuliozę, komplikuojančią nėštumą, gimdymą ir pogimdyminį laikotarpį, O98.0.
17. Gydytojas pulmonologas pagal savo kompetenciją turi atlikti šio punkto papunkčiuose nurodytas diagnostines ir gydomasias procedūras (manipuliacijas):
- 17.1. stebėjimą dėl įtariamos tuberkuliozės, Z03.0;
- 17.2. specialų patikrinimą dėl kvėpavimo organų tuberkuliozės, Z11.1;
- 17.3. imunizacijos tik nuo tuberkuliozės (BCG) poreikį, Z23.2.
18. Gydytojas pulmonologas pagal savo kompetenciją turi gydyti atitinkamų profesinių kvalifikacijų gydytojų diagnozuotą kitų organų tuberkuliozę, A17–A18.